

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Martyrium

[Basel], 1492

[Prologus]

[urn:nbn:de:bsz:31-333321](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-333321)

Incipit tractatus de martyrio sanctorum.

Dereti mihi ac di-

ligentē pstrutanti christiane ecclesie fundamētū et augmentū id mihi potissimū martyriū videt. Hocq; nos expiētia docuit q; martyres magnificētissima tormētōrum tollerātia: mundū in admiratiōnem stuporemq; deinde ad veritatis hoc est Iesu christi crucifixi inquisitionē: conduxerunt. Quo reperto / et illius crucem baiulare / et exquisitissimas mortes subire: vt illius sanctissimum nomen vbiq; profiterentur non dubitabant. Sicq; factū est vt cum terribilia tormenta demon excogitasset: et magnas persecutiōnes vndiq; cōmoueret: rursū plures in p̄fessionē sacre fidei prumpebāt. Et cū preciosissimo sanguine dñi nostri Iesu christi / primo genus humanū redemptū sit: sui militēs: ac discipuli ducē suū et magistrū sequētes iertimabilis sanguinis effusione: illius ecclesiā et fundauerūt et auferunt: substētārūtq; mirabiliter: quousq; sanctissimū suū nomē: illiusq; sanctā crucē imperator romanus aliq; mundi p̄ncipes ad eorū gloriā suis frōtib; impresserūt. Quibus cōfusus demon peiora excogitauit: et nouas terribilesq; hereses inter christianos seminauit. Et et persecutiōnes peiores hoc est a nomen xpi p̄fidentib; in christianos fierēt. Sed dedit deus sapientiā sanctis suis: quī et scripturis sanctissimis: et fortissimis disputatiōib; hereses exterminarūt. Et reddita ecclesijs pace: creuit vndiq; mirabiliter seruentiū deo numerus: vt celū nō sit stellis ornatū sicut egypti deserta sanctissimis monachis replebant: vt scripsit Chrysostomus. Que admirat; antiquis hostis: ac territus: alias fraudes adinuenit. Adundi illecebras volentib; deo fuire fraudulentē pacis ocio suggerebat. Inertiam ac sacrorum librorum iam inutile studium suadebat. Inter christianos interim principes nouas

Chrysosto.

discordias seminabat: et sicut iam victor exultans: tam clerici et
cos qui etiam monachos ad diuersas secularesque contentiones
cōduxit. Inde nata sunt inter christianos odia: contentio-
nes: nata est ingens auaritia: ac luxurie omnisque imūditie
omnia iam repleta. Nec his contentio demon: ob hec tanta
christianorum scelera permissū sibi a deo excogitauit peio-
ra ac terribilioza posse iam exequi. Nouā legē seruo suo

Moameth.

Moameth dictauit: illūque magū prophetam dixit. Et quod
p tunc christianorum fere omnium sacrarum scripturarum inscitiam
nō ignoraret: quia tamē hoc successu posse fieri cogitauit
vt diuinis scripturis et fortissimis disputationibus falsā le-
gem ad deceptos sequaces ostenderet: hoc principale prui-
dit in falsa lege fore preceptū necessarium: vt nō disputatio-
nibus sed gladio illā sequentes defenderūt et auerēt. Sicque
maximā orbis partem possedit. Et cum christianorum charitas
vt plurimum frigerit: nec iam quisque pro gloria dei utilita-
teque proximorum mori velit: crescūt illi quotidie: nec reme-
dia iam querimus: sed velut inertes/nec mala nostra cu-
rantes/iusto dei iudicio ruinā quotidie expectamus. Te-

Franciscus.

rum angelicus vir ac vere seraphin franciscus amore Je-
su christi succensus: proximorum salutē totis visceribus siti-
ens: hoc clarissima luce preuidit: quod nulla re magis quam mar-
tyrio et cruce Iesu christi illorum perfidia perfundi poterit. Ideo
in regula et vita quā reuelate deo sibi et fratribus suis de-
scripsit: pro ipsorum infidelium salute et conuersione consulit: vt
peregrinationi/laboribus et erumnis nō parcāt: sed mar-
tyrio se exponāt: ac offerāt. Nec minus ipse igneis affecti-
bus et insatiabili charitate inflamatus martyrium concupi-
uit. Ad saracenos etenim transfretauit: et que a deo illi per-
missa sunt predicationibus et miraculis gloriose perfecit.
Sed illū ad alia seruauit deus: vt plures ad rem hanc ani-
maret eūque mūdo exemplū mirabile paupertatis et charita-
tis ostenderet: voluitque illū nō per carnis martyrium: sed per
incendium mentis totū in christi crucifixi similitudinē trans-
formari. Attendite igitur christiani fideles: quod nō armis/nō

euribus: non diuersorū generū ppugnaculis illoꝝ infide-
 litatē faciliter vincemus: qui quotidie ob nostra peccata
 nos superāt ac cōculcāt: vendūt: et sine martyrio occidūt.
S sanguine potissimū nostro: et cruce Iesu christi: vt co-
 me totus mūdus primo cōuersus auctus et sustentatus
 est: sic ad nomē christi eodem martyrio recuperare pote-
 rimus. Illis ergo pro christi gloria primū aperā quo Ie-
 su christi sanctissimū nomen certissime magnificabitur: q̄
 beu christianorū obprobriū ab impijs infidelibus quoti-
 die blasphematur: et nos miseri sine iniuria sufferre vide-
 mur. Accipiam⁹ crucē dñi et inde proximos ad christi cul-
 tum pro posse conuertam⁹: quia hec via est: nec alia abis-
 lioꝝ reperiri potest. Hec nos ad verā vitam cōducat: co-
 ronisq; triumphalibus et rubentibus floribus miri eterni-
 q; odoris cōtextis ppetuo coronabit. Et vt ipse marty-
 rii vim ac processum vnusquisq; cognoscere possit: aliq̄
 de ipso p ordinē tractabimus: sanctorū auctoritatibus et
 martyꝝ exemplis confirmantes. Videbimus etem pmo.
Quid est martyrium. Ca. j.
Qua ex causa. Et a quo ortum habuerit martyrium. Et
unde dicatur. Ca. ij.
Quot sunt genera martyriū. Ca. iij.
Quot modis perficitur martyrium. Ca. iij.
Que decorant seu magnificant martyrium. Ca. v.
Quibus virtuosis dispositionibus martyrium est suscipi-
endum. Ca. vj.
Quibus respectibus debemus semp pemptos eē ad mar-
tyrium. Ca. viij.
Et nemo impudenter et sua virtute cōfidens nisi tractus
a deo presummat accedere ad martyrium. Ca. viij.
De gradibus martyriū. Ca. ix.
De premijs martyriū et paradiso. Hoameth. Ca. x.
Refutationes argumentorū: que contra huius temporis
martyriū fieri solent. Ca. xj.
De impedimētis retrahētib⁹ nos a martyrio. Ca. xij.
 a iij

De his q̄ xp̄s negat q̄ mō debēt redire ad p̄siaz. **Ca. xiiij.**

De crebra iuocatiōe nomis Jesu tpe martyriū. **Ca. xiiij.**

Qui sunt abiles ad martyrium. **Ca. xv.**

An fr̄es minores p̄ ceteris obligēt ad martyriū. **Ca. xvj.**

Quis mod⁹ habēd⁹ his q̄ ignorāt linguā eorū ifideliū ad
q̄s charitatis ⁊ martyriū ardore accedere cupiūt. **Ca. xvij.**

Excusatio eius q̄ libellū hūc cōposuit. **Ca. xvij.**

Quid est martyrium. Ca. i.

Venientes igit ad primū dicimus: **Martyri-**

um est passio: quā quis p̄ dei omnipotētis glo-

ria ⁊ sui ipsius ac proximi salute/discrete susti-

net. **Nō** em̄ quicūq̄ aliquid q̄uis asperrimuz

patiatur: martyr dici debet. **Ut** apostolorū princeps **Pe-**

trus in sua epistola ait: **Nemo** eni vestrū patiat quasi ho-

micida: aut fur: aut maledic⁹: vt ⁊ latrones q̄ cū xp̄o cru-

ci affixi fuerūt **Et** qui ob aliā causam q̄ pro gloria omni-

potentis dei patiunt: martyres dici minime debent. **Nisi**

forte eius cause martyres dicantur p̄ qua patiunt: vt et

plurimi mercatores qui pro tpali lucro pessima queq̄ et

aliquādo mortē incurrūt. **Seculares** similiter milites: q̄

nō p̄ christo/sed p̄ mercede / stipendijs ⁊ aliquando in-

ani gloria: discrimina belli ac mortē ineunt. **Qd̄** mirabile

christianis phdolor est: quorū plurimi pericla ⁊ mortes

pro rebus transitorijs subire nō formidāt: q̄s omni formi-

dine ⁊ arrogātia posse se pati pro christo excusant: q̄ pre-

mium illis cōdonaret eternū. **Quare** xp̄i ruit ecclia nec ē

qui reedificet: aut saltē illā sustentare velit: hoc putriduz

corpus qd̄ n̄m non est sed vermiū timentes p̄dere. **Exp-**

giscamur igit a somno dormientes: ⁊ inertem vanāq̄ ex-

cusationē repellam⁹: non esse scilicet nūc temp⁹ martyriū:

qd̄ nō minus cōgruū existit deficiēte tam fide: q̄ crescen-

te antiquitus fuerit. **Et** vt cōcludā cū **Chryso-**

stomo: **Si** post modicū morituri sumus: quare ante modicū in cau-

sa dei cū gloria nō morimur: vt fiat volūtariū qd̄ futurū ē

necessariū. **Insup** ⁊ martyriū qd̄ ad dei laudē suscipit et

ad salutē suscipiētis deuēiat ē necesse: xp̄o dicēte in Apo

Chryso.